

Redactioneel

Over vertrouwen in ambtsedige processen-verbaal

Gegeven het Nederlandse strafvorderlijke systeem wordt doorgaans het nodige vertrouwen gesteld in ambtsedige processen-verbaal. Indien blijkt dat er sprake is van een grove schending van dat vertrouwen, grijpen strafrechters de laatste tijd vaker naar de zwaarst mogelijke sanctie: de niet-ontvankelijk verklaring van het OM in de ingestelde vervolging. Een van de recente voorbeelden is het vonnis van de Rechtbank Roermond van 6 november 2007, *NbSr* 2007, 477. Moet een en ander ook gevolgen hebben voor het bepaalde in het tweede lid van art. 344 Sv?

Kort bespreek ik in dit verband enige recente uitspraken die leidden tot een niet-ontvankelijkverklaring van het OM.

1. Rechtbank Roermond, 6 november 2007, zoals eerder genoemd

Er is sprake van afwijkingen tussen de verklaringen van politieambtenaren, zoals opgenomen in het op ambtseed opgemaakte proces-verbaal en de verklaringen zoals door hen afgelegd ter openbare terechtzitting. Volgens de rechtbank gaat het om afwijkingen op essentiële onderdelen, die van belang zijn voor de beoordeling van de rechtmatigheid van de doorzoeking. Gegeven de tegenstrijdigheden is er sprake van een ernstige inbreuk op de procesorde, waardoor met grove veronachtzaming van de belangen van de verdachte aan diens recht op een faire behandeling van de zaak tekort is gedaan.

2. Rechtbank Amsterdam, 29 november 2007, *NbSr* 2008, 23, LJN BB9065
Het OM werd niet-ontvankelijk verklaard in de ingestelde vervolging.

Het betrof hier een verdachte die heimelijk met een webcam studenten filmde in het naastgelegen studentenhuis. De rechtbank constateert – na diverse politiefunctionarissen ter terechtzitting de hebben gehoord – dat de opgemaakte processen-verbaal als “zeer onnauwkeurig” moeten worden aangemerkt. De politie had ook verzuimd in de processen-verbaal op te nemen dat opsporingsambtenaren de woning van de verdachte in eerste instantie waren binnengetreden zonder machtiging. De rechtbank is van oordeel dat er sprake is van “zeer grove nalatigheid”. Volgens de rechtbank zijn de belangen van de verdachte en die van een behoorlijke rechtspleging in zeer ernstige mate veronachtzaamd.

3. Rechtbank Arnhem, 8 augustus 2007, LJN BB 1668

Het OM wordt ook in deze zaak niet-ontvankelijk verklaard.

Na een vergelijking tussen de processen-verbaal van de politie, inhoudende de verklaringen van de verdachte en de woordelijk uitgetypte verslagen van de verhoren, komt de rechtbank tot de conclusie dat er sprake is van een ernstige schending van de beginselen van een goede procesorde.

Zo bleek onder meer dat bepaalde ontlastende verklaringen niet waren opgenomen in het proces-verbaal.

4. Rechtbank Amsterdam, 13 september 2007, *NbSr* 2007, 376

Ook hier was ontlastend materiaal buiten de stukken gehouden. De rechtbank spreekt over een “ernstig verzuim”. De rechtbank verklaart het OM niet-ontvankelijk in de ingestelde vervolging.

Opmerking verdient ook dat de Rechtbank Zutphen onlangs vier politiefunctionarissen

wegens meinede veroordeelde. De politieambtenaren voerden geuridentificatieproeven met speurhonden niet "blind" uit, terwijl zij in het op ambtseed opgemaakte proces-verbaal hadden verklaard de proeven volgens de regels te hebben uitgevoerd (Rb. Zutphen 11 december 2007, o.a. LJN BB9835). Volgens de rechtbank wordt door de handelwijze van deze politieambtenaren het vertrouwen in de integriteit van opsporingsambtenaren ernstig geschaad.

Het is mijns inziens terecht dat strafrechters in gevallen zoals bovengenoemd de zwaarste sanctie opleggen. Er moet vertrouwd kunnen worden op de verklaringen van politieambtenaren in op ambtseed opgemaakte processen-verbaal. Ook moet alle relevante informatie worden opgenomen, dus ook ontlastend materiaal. Schending van dit vertrouwen raakt ons strafvorderlijk systeem in de kern.

Een en ander is ook van belang gelet op het bepaalde in art. 344 Sv, tweede lid: "Het bewijs dat de verdachte het telastegelegde feit heeft gepleegd, kan door den rechter worden aangenomen op het proces-verbaal van een opsporingsambtenaar."

Dit artikellid stamt uit 1926. Het bevat een uitzondering op het bepaalde in het tweede lid van art. 342 Sv.

Het is nu 2008. Moeten wij nog steeds een grotere waarde doen toekomen aan een verklaring van een opsporingsambtenaar in een op ambtseed opgemaakt proces-verbaal?

In de praktijk is het tweede lid van art. 344 Sv met name ook van belang in verband met de "kleinere" criminaliteit: de talloze verkeers-overtredingen die door de kantonrechter worden afgedaan.

Veel van die feiten kunnen echter ook administratiefrechtelijk worden afgedaan.

Voorts kan in de huidige tijd in dergelijke zaken in de strafrechtelijke sfeer ook enig objectief steunbewijs worden verlangd, via schriftelijke uitdraaien, foto's, filmpjes e.d.

De rechtspositie van de verdachte wordt dan ook versterkt.

Moet het tweede lid van art. 344 Sv zo langzamerhand dan ook niet verdwijnen uit ons wetboek? Een aanzet tot een discussie.

Mr. H. Anker

Regelgeving

Verdrag tussen het Koninkrijk der Nederlanden en de Verenigde Naties betreffende de Zetel van het Speciale Tribunaal voor Libanon

Op 21 december 2007 is te New York tot stand gekomen het Verdrag tussen het Koninkrijk der Nederlanden en de Verenigde Naties betreffende de Zetel van het Speciale Tribunaal voor Libanon.

Het verdrag wordt voorlopig toegepast vanaf 21 december 2007. Wat het Koninkrijk der Nederlanden betreft, geldt de voorlopige toepassing alleen voor Nederland. Het verdrag moet ingevolge art. 91 van de Grondwet nog worden goedgekeurd door de Staten-Generaal.

Bron: Trb. 2007, 228.